

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยสู่ความทันสมัยโดยมีแผนพัฒนาอย่างจริงจังเริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนกระทั่งปัจจุบันเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และกำลังจะสิ้นสุดลง ตลอดระยะเวลา 50 ปี ประเทศไทยได้เรียนรู้และได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งภายใน และภายนอก (กระแสโลกาภิวัตน์) อย่างมากมายก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ยากที่จะจำแนกให้ละเอียดเพื่อค้นหาต้นเหตุได้ว่าเกิดจากอะไร เพราะการเปลี่ยนแปลงต่างเชื่อมโยงกันและกันไว้อย่างเป็นกระบวนการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมในเชิงลบมักจะตามมาเป็นเงาตามตัวด้วย เช่น การขยายตัวของรัฐเข้าไปในชนบทส่งผลให้ชนบทเกิดความอ่อนแอในหลายด้านทั้งการต้องพึ่งพิงตลาดและพ่อค้าคนกลางในการสั่งสินค้าทุน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และการรวมกลุ่มกันตามประเพณี เพื่อการจัดการทรัพยากรที่เคยมีอยู่แต่เดิมแตกสลายลง ภูมิความรู้ที่เคยใช้แก้ปัญหาและสั่งสมปรับเปลี่ยนแปรผันกันมาถูกลืมนิ่งและเริ่มสูญหายไป สิ่งสำคัญคือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานในการดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ได้ถูกพิสูจน์ด้วยวิกฤตเศรษฐกิจจากปัญหาฟองสบู่และปัญหาความอ่อนแอของชนบท และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2550: 2-3) ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ของประเทศที่มีผลกระทบต่อประชาชนคนไทยทั้งประเทศได้อยู่ในสายพระเนตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาโดยตลอดซึ่งครั้งแรกที่ได้ย้ายเตือนและให้คำแนะนำต่อประชาชนเกี่ยวกับการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง เมื่อวันที่ เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 18 กรกฎาคม 2517 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดั่งมีใจความพระบรมราโชวาท ดังนี้ (ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา, 2552: 125)

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจ

ขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไปหากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศ และของประชาชนโดยสอดคล้องกันด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้...”

ครั้งต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาประเทศเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวอาจเกิดปัญหาได้ จึงทรงเน้นย้ำการพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เมื่อมีความมั่นคงพร้อมพอสมควรแล้วจึงสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น ทั้งนี้เมื่อ ประเทศไทยเกิดเศรษฐกิจพองสบู่แตกในปี พ.ศ. 2540 ประชาชนทั้งประเทศได้รับผลกระทบอย่างหนักจนแทบจะไม่สามารถเอาตัวรอดพ้นจากวิกฤตครั้งนั้นได้ จนกระทั่งวันพฤหัสบดีที่ 4 ธันวาคม 2540 ได้ทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคลเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต โดยเน้นเตือนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไว้อย่างชัดเจน ดังนี้ (วรเดช จันทรศร, 2554: 7)

“...การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่า อุ่มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง...กระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชวาทพระราชทานผ่านมูลนิธิชัยพัฒนา ที่สะท้อนความสำคัญถึงเศรษฐกิจพอเพียงต่อประเทศชาติไว้ว่า (ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา, 2552: 4)

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป...”

ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปีที่ชาวไทยได้รับรู้คำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” อย่างต่อเนื่องในหลากหลายช่องทางของสื่อต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต และสื่ออื่น ๆ จนสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ได้หลายระดับทั้งบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศ หลายกลุ่มอาชีพ หลายหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ซึ่งโดยสรุปสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2551: 7) ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนจากผลการประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่าง ๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยได้รับพระราชทานพระบรม

ราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป ใจความว่า

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

ทั้งนี้การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนนั้นมิใช่เฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกรเท่านั้น แต่สามารถใช้ได้กับทุกคน ทุกอาชีพ ทุกกลุ่ม ทุกชนชั้น ทั้งชนชั้นรากหญ้า ชนชั้นกลาง ชนชั้นสูง โดยจะต้องเกิดจิตสำนึก มีความศรัทธาเชื่อมั่น เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป ที่เรียกว่า “ระเบิดจากข้างใน” ซึ่งความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัวมุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถไม่ทำอะไรเกินตัว ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่ยังให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ-รายจ่าย ประหยัดแต่ไม่ใช่ตระหนี่ ลด-ละ-เลิก อบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชนและสังคมนอกข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550: 18-19) ประชาชนในเขตอุตสาหกรรมมีหลากหลายระดับฐานะ การเงิน หลายสถานภาพทางสังคม หลากหลายภูมิหลัง และหลายกลุ่มอาชีพ ซึ่งสามารถเรียกได้ว่าเป็น กลุ่มชนชั้นกลาง ที่มีลักษณะการประกอบอาชีพเป็นสองปีก คือปีกนักธุรกิจ-วิชาชีพ กับปีกนักปฏิรูปสังคม ได้แก่

1) ปักนักธุรกิจ-วิชาชีพ ได้แก่ นักบริหาร ผู้จัดการ ผู้ชำนาญการในบริษัท โรงงาน ธนาคาร และธุรกิจ
 เงินทุนหลักทรัพย์ หรือแพทย์ พยาบาล ทนายความ สถาปนิก วิศวกร เป็นต้น และ 2) ปักนักปฏิรูป
 สังคม ได้แก่ บรรดานักศึกษา อาจารย์ นักวิชาการหัวก้าวหน้า และนักเคลื่อนไหวองค์กรพัฒนาเอกชน
 ทั้งหลาย (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2550: 10) นอกจากนี้ยังมีประชาชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป
 เป็นแม่บ้านพ่อบ้าน เกษียณอายุราชการ ไม่มีงานทำและไม่มีอาชีพอีกจำนวนมาก ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้
 เป็นกลุ่มผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตอุตสาหกรรมจำนวนมาก มากยทั้งอยู่ในชุมชน 43 ชุมชน และอยู่นอกชุมชน (ที่ไม่
 นับเป็นเขตชุมชนอย่างเป็นทางการ) ภายใต้ขอบเขต 10.66 ตารางกิโลเมตรอีกจำนวนมาก ซึ่งเขต
 อุตสาหกรรมมีประชากรทั้งสิ้น 109,195 คน เพศชาย 57,704 คน เพศหญิง 51,491 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 85,080 คน จำนวนประชากรเดือนพฤศจิกายน 2554 โดยมีสถานศึกษา จำนวน 63 แห่ง
 โรงพยาบาล 3 แห่ง หน่วยงานทหาร 20 แห่ง เป็นต้น (สำนักงานเขตอุตสาหกรรม, 2554: ออนไลน์)
 นอกจากนี้ลักษณะทั่วไปของประชาชนส่วนหนึ่ง จากผลการวิจัยของภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553: 159-161)
 ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของบุคคลจาก 43 ชุมชน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 381 ชุดพบว่า ประชาชน
 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 21.78 มีระดับการศึกษา ม. 6 หรือปวช. ร้อยละ 24.67 มี
 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 3,000-6,000 บาท ร้อยละ 22.83 รองลงมา รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง
 6,001-9,000 บาท ร้อยละ 19.42 รองลงมาประชาชนมี ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ
 25.2 และมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 9,000 บาทขึ้นคิดเป็นร้อยละ 38.32 ถัวเฉลี่ยรายได้วันละ 300 บาท
 ส่วนผู้มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 2.89 และมีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001 บาท
 ขึ้นไป ร้อยละ 11.55 ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้มีส่วนน้อยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอุตสาหกรรม
 กรุงเทพมหานคร ซึ่งให้เห็นว่าประชาชนเขตอุตสาหกรรม มีทั้งกลุ่มประชาชนที่เป็นชนชั้นรากหญ้าที่มีฐานะ
 ครอบครัวยากจน และเป็นคนชั้นกลางไปถึงสูงมีฐานะครอบครัวที่ร่ำรวย ซึ่งกลุ่มหลังมักจะไม่ได้อาศัย
 อยู่ในชุมชน แต่จะมีบ้านพักอาศัยร่วมกับกิจการร้านค้าหรือบริษัทอยู่ริมถนนสายหลักของเขตตนเอง
 ดังนั้นประชาชนในเขตอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางกายภาพ ทั้งการ
 คมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ อาคารบ้านเรือน เทคโนโลยีการสื่อสารต่าง ๆ ที่
 ทันสมัยมากมาย เป็นต้น นอกจากนี้พื้นที่ยังเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก ด้วย
 ปัจจัยพื้นฐานนี้ทำให้ประชาชนในเขตอุตสาหกรรมมีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารและการรับรู้
 เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่า ง่ายกว่า สะดวกกว่า ประชาชน ในต่างจังหวัด หรือในชนบทที่
 ห่างไกลจากเมืองหลวงออกไป รวมถึง โอกาสในการเข้าถึงการจัดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงของ
 หน่วยงานราชการ หน่วยงานการศึกษา ทั้งโรงเรียน และมหาวิทยาลัย หน่วยงานทหาร มูลนิธิ สมาคม
 ต่าง ๆ และรวมถึงเป็นพื้นที่ในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศหลายครั้งใน
 รอบปี ถึงการมีโอกาสเข้าถึงความรู้ ข่าวสารมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ แต่ยังไม่ปรากฏชัดเจนว่าประชาชนใน
 เขตอุตสาหกรรมมีรูปแบบการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน มีความรู้

ความเข้าใจแท้จริงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพียงใด ถ้าหากประยุกต์ใช้จริงอยู่ในระดับใด มีกิจกรรมอะไรที่ประยุกต์ใช้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ด้วยคำถามวิจัยดังกล่าวจึงจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์ วิจัยให้เข้าใจในองค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นแนวทางชี้แนะให้กับประชาชนได้ สามารถพัฒนาการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัวได้อย่างสมบูรณ์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การค้นหากิจกรรมในการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของประชาชนเขตดุสิตจะสามารถสำเร็จได้ด้วยความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการและชีวิตประจำวันนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1.2.1 เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อค้นหากิจกรรมที่ปฏิบัติในระดับบุคคลและครัวเรือน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.3.1 ด้านเนื้อหา แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

1.3.2 ด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ขอบเขต 10.66 ตารางกิโลเมตร หรือเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้กำหนดประชากรไว้ 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตดุสิต สำหรับเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวนประชาชนทั้งสิ้น 85,080 คน ได้กลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 125) จำนวน 398 กลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บข้อมูลเฉพาะประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตดุสิตเท่านั้น

2) กลุ่มประธานชุมชน/ผู้นำชุมชน หรือคณะกรรมการชุมชนที่คนในชุมชนเคารพนับถือ โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability

sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับสัมภาษณ์ กับกลุ่มประธาน ชุมชน/ผู้นำชุมชน หรือคณะกรรมการชุมชนที่ประชาชนเคารพนับถือ ชุมชนละ 1 คน แต่ไม่ต่ำกว่า จำนวน 30 คน/ชุมชน จาก 43 ชุมชนอย่างเป็นทางการ (ซึ่งพิจารณาเป็นร้อยละ 70 ของประธาน ชุมชนทั้ง 43 ชุมชน)

1.3.4 ด้านระยะเวลา กำหนดทำการวิจัยตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ 2555 – กรกฎาคม 2555 เป็นระยะเวลา 6 เดือน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำรงชีพด้วยความพอมีพอกิน ไม่สุดโต่ง ไม่เกินกำลังของ ตนเอง รู้จักวิถีความพอดีและรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เมื่อมีเกินไป หรือให้รู้จักศักยภาพของตนเองที่ อยู่ได้ด้วย ตนเอง (พึ่งตนเอง) หรือต้องเป็น “Self-Sufficiency of Economy” นั่นเอง โดยหมายเอาลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือน หมายถึง การเสริมสร้างคนให้ มีการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนใน สังคมและอยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างสมดุล เพื่อจะได้ละเว้นการประพฤตินิยมชอบ ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ให้ เกื้อกูล แบ่งปัน มีสติยังคิดพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจหรือกระทำการใด ๆ จนกระทั่ง เกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุผล พอเหมาะพอประมาณกับสถานภาพ บทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ แล้ว เพียรฝึกปฏิบัติเช่นนี้จนสามารถทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเองได้ และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ในที่สุด โดย การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครเป็นสำคัญ

กิจกรรมในระดับบุคคลและครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การ กระทำและหรือวิธีการที่ประชาชนและครอบครัวทำเป็นกิจวัตรในแต่ละวันหรือแต่ละเดือนที่เกี่ยวข้อง กับการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การออม ลักษณะการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง การใช้และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมถึงการเอื้ออาทร เกื้อกูลต่อกันในครอบครัวและชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การได้รับการกระทำที่เป็นการช่วยเหลือ เกื้อกูลทางสังคม จากผู้นำชุมชนหรือหัวหน้าหน่วยงาน ทั้งการสนับสนุนด้านอารมณ์ เช่น การได้รับการยอมรับนับถือ ความไว้วางใจ ความรักและความผูกพันต่อกัน การสนับสนุนด้านการประเมินเปรียบเทียบกับพฤติกรรม

เช่น การยอมรับความคิดเห็น การเห็นพ้องต้องกัน การรับรองความคิดเห็น เพื่อสร้างความมั่นใจกับตนเองโดยได้รับสนับสนุน การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การได้รับข้อมูล คำแนะนำ ข้อเท็จจริง การบอกแนวทางเลือกหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา และการสนับสนุนด้านการช่วยเหลือด้านสิ่งของ เช่น การได้รับรับการช่วยเหลือด้านเงินทุน เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือบริการที่จำเป็น

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การรู้เรื่อง หรือความหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรมอย่างชัดเจน อันเป็นผลมาจากสิ่งสม ศึกษาล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ ที่สนใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อ ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานครเป็นสำคัญ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความมุ่งมั่นที่จะพบความสำเร็จ ความทะเยอทะยาน ความสามารถ การคาดหวังในเป้าหมายสูง ความอดทน การมีแผนต่อการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังที่จะเกิดขึ้นจริงในผลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1.5.1 ผลการวิจัยได้แนวทางและรูปแบบการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของชนชั้นกลางที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ในการวิจัย
- 1.5.2 จัดทำคู่มือการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครัวเรือนของชนชั้นกลางเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
- 1.5.3 ผลการวิจัยนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อกำหนดแนวทางของภาครัฐ (สำนักงานเขตดุสิต) หรือหน่วยงานในชุมชน คณะกรรมการชุมชน ที่จะกำหนดนโยบายให้กลุ่มประชาชนเป้าหมายในชุมชนหรือพื้นที่บริการได้มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง
- 1.5.4 นำผลการวิจัยสู่เวทีชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชนและตัวแทนประชาชน โดยเป็นการบริการความรู้แก่ประชาชนอันเป็นเป้าหมายสำคัญของมหาวิทยาลัยในพื้นที่เขตดุสิตที่จะนำผลการวิจัยกำหนดโครงการบริการวิชาการด้านการส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 1.5.5 นำผลงานเผยแพร่ในวารสารวิจัยและการประชุมวิชาการในสถาบันการศึกษาทั่วประเทศต่อไป